

### Тема: «Дари волхвів». Біблійні мотиви у творі. Роль художньої деталі

#### Мета: розвиток компетентностей

*предметних і комунікативних:* знання і розуміння цікавих фактів із життя О. Генрі, сюжету новели «Дари волхвів»; уміння стисло або вибірково відтворювати зміст твору, відповідати на запитання за змістом прочитаного / почутого тексту / медіатексту, визначати тематику і мотиви твору, виявляти і передбачати емоційні реакції персонажів; пояснювати причини відповідного емоційного стану персонажів у життєвих ситуаціях; вирізняти невербальні засоби (художні деталі, символи та ін.), які сприяють розумінню змісту художнього тексту / медіатексту або вказують на наявність у художньому тексті / медіатексті прихованої інформації (про внутрішній стан і почуття персонажів, стосунки між ними);

*ключових:* розвиток уміння коментувати підтекст, наводити приклади; записувати власне або чуже мовлення, використовуючи прийоми оптимізації думок (графічні прийоми, скорочення, виділення тощо) та засоби мовної виразності; створювати і презентувати художні тексти / медіатексти різних видів на актуальну самостійно визначену тематику.

**Обладнання:** підручники, зошити, ПК, презентація.

**Тип уроку:** урок формування нових знань, умінь та навичок.

### Зміст уроку

#### I. Актуалізація знань

*Хвилинка творчості.* Презентації кроссенсів, кросвордів або «хмар слів» за змістом новели «Дари волхвів».

#### II. Мотивація навчальної діяльності

Повідомлення теми уроку. Визначення очікуваних результатів відповідно до орієнтирів навчальної програми.

*Робота з ілюстрацією підручника (с. 115).*

*Слово вчителя.* За євангельською оповіддю, коли народився Ісус, на небі спалахнула нова зірка. Три волхви, побачивши її, зрозуміли, що народився спаситель світу і вирушили з далеких країв, щоб поклонитися Божественному Малаїті. Царі Каспар, Балтазар і Мельхіор несли в дар Ісусу золото (символ земного владарювання), ладан (знак божественного походження і небесної влади) і миро (ароматичну смолу, якою помазували померлих – натяк на майбутнє розп'яття Христа і його муки). Так з'явився звичай дарувати щось близьким на Різдво. У новелі О. Генрі герої на Різдво дарують один одному дарунки, як колись волхви принесли подарунки новонародженому Ісусу. Біблійний мотив – основний у новелі.

#### III. Сприйняття і засвоєння матеріалу

*Учитель.* Літературознавчий коментар. О. Генрі – автор 12 збірок новел. Літературознавці у творчій спадщині О. Генрі виокремлюють цикл новел про Південь (28 новел), цикл авантюрно-пригодницьких новел техаського періоду (близько 100) і цикл новел про Нью-Йорк (їх близько 150). Герої нью-йоркських новел – дрібні службовці, секретарки, прикажчики й продавці в крамницях, офіціантки, репортери, бідні художники. Усі ці люди перебувають у скруті, тому О. Генрі їм дуже співчуває. Звернувшись до своїх читачів, митець ніби промовляє їм: «Ви чекаєте на скарби, які, ніби манна небесна, упадуть до ніг у

вигляді золотих доларів чи хрустких кредиток, а між іншим у кожного з вас є величезні скарби, які ви мало цінуєте». Тому ці історії – про скарби душ маленьких людей.

*Допитливим. Новела «Дари волхвів» у світовій культурі.*

✎ Пам'ятник книжці – цієї честі була удостоєна творчість письменника О. Генрі. Його кам'яна книга висотою 2 метри в розгорнутому вигляді встановлена в США в місті Грінсборо. Неважко здогадатися, на якому оповіданні вона розкрита.

✎ У 2010 році в Нью-Йорку була заснована літературна премія імені О. Генрі «Дари волхвів». Еталоном для отримання нагороди служить новела О. Генрі «Дари волхвів», а основним критерієм – формула: любов + добровільна жертва + несподівана розв'язка.

✎ У 1952, 1972 і 1978 роках на основі сюжетів кількох новел, серед яких і «Дари волхвів», були відзняті кінофільми в США, Польщі та Литві. Також випускники кіноакадемії часто обирають «Дари волхвів» та інші новели для своїх дипломних короткометражних фільмів.

#### IV. Формування знань, умінь, навичок, компетенцій

*Робота з художнім текстом.*

*Працюємо в групах.* Дослідіть художні деталі і доведіть, що подружжя дуже бідне.

Група 1. Опис інтер'єру (*квартира на верхньому поверсі за вісім доларів на тиждень, стара потерта маленька кушетка, зламана скринька для листів, не працює кнопка дзвінка, поблякла табличка на дверях, потертий килим, сльози і зітхання в цьому помешканні переважають над усмішками*).

Група 2. Опис одягу героїв: які слова в описі одягу повторюються, чому? (*старенький коричневий жакет, старенький коричневий капелюшок, старе пальто, відсутність рукавичок – красномовна картина бідності*).

Група 3. Підрахунок доходів і витрат героїв, коштів: скільки разів Делла підраховувала кошти, скільки часу вона збирала ці гроші? (*перераховувала тричі, збирала довгі місяці*).

Група 4. Дослідження кольорів у творі, визначення їхньої символіки (*сірий – каштановий – золотий – платиновий як антитеза бідності й безрадїсного життя та душевного багатства*).

*Спостереження за особливостями мови твору і авторського стилю:*

- короткі речення;
- фрази насичені дієсловами, що свідчить про рішучість героїв, швидкі дії;
- багатство різних художніх засобів (епітети, метафори, порівняння, художні деталі, символи);
- наявність розповідача, який коментує події;
- гумор, іронія.

#### V. Закріплення матеріалу, узагальнення та корекція знань

*Інтерактивна вправа.* «Дари волхвів». Художні деталі:  
<https://learningapps.org/display?v=phokkr7p524>

*Бесіда за запитаннями підручника (с. 121).*

#### VI. Підбиття підсумків

*Рефлексія.* «Мій подарунок на Різдво». Міркування, що можна подарувати близькій людині, якщо немає або обмаль коштів.

**Працюємо вдома.** Спробуйте написати власну різдвяну історію (наприклад, продовження історії Джіма і Делли (рік по тому) або за власним сюжетом).